КРЫВІНКА

САКАВІК
№4 (268)
2021 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

ЁСЦЬ ПЫТАННІ!

Піша «Зара»: «У аўторак (2-га сакавіка)... з прадстаўнікамі працоўных калектываў райцэнтра, старшынямі сельскіх выканаўчых камітэтаў сустрэліся дэлегаты VI Усебеларускага народнага сходу Г. Унуковіч, старшыня раённага выканаўчага камітэта, і Г. Шведаў, старшыня раённага Савета дэпутатаў.»

Напэўна, сустрэча тая была цікавая. Але, на вялікі жаль, мяне туды не запрасілі, хоць людзей у вялікай зале, калі меркаваць па фотаздымку, было нягуста. Напэўна, не дацягваю яшчэ я, каб быць прадстаўніком працоўнага калектыву. А ў размове хацелася б паўдзельнічаць, задаць свае пытанні, падыскутаваць. Бо размаўлялі нібыта пра тое, як наш Бешанковіцкі раён будзе жыць у бліжэйшыя пяць гадоў.

Калі меркаваць па артыкулу ў «Зары», нам збіраюцца забяспечыць сацыяльную стабільнасць у грамадстве і павелічэнне дабрабыту грамадзян. Заўважце, што на першым месцы стаіць стабільнасць, і толькі потым — дабрабыт. Няхай сабе і так. Ажыццявіцца ж гэта, «дзякуючы яскаснаму росту эканомікі, нарошчванню сацыяльнага капіталу, стварэнню камфортных умоў для жыцця, працы і самарэалізацыі.»

Гэтая агульная фраза такая збітая і незразумелая, што, мне здаецца, нават тыя, хто яе стварыў, самі добра не разумеюць, як гэта будзе. Дакладней кажучы, сабе яны ўжо ўсё нарасцілі і стварылі, а вось нам — толькі дэкларуюць.

Далей ідзе такі сказ: «Ключавыя прыярытэты — шчаслівая сям'я, моцныя рэгіёны, інтэлектуальная краіна.»

Каб яго зразумець, скарыстаемся іншай крыніцай інфармацыі: «В докладе Александр Лукашенко подчеркнул, что в социально-экономическом развитии на 2021 — 25 годы выделены четыре приоритетных направления: „Счастливая семья", „Сильные регионы", „Интеллектуальная страна", „Государство-партнер". По каждому направлению Президент определил пути развития и поставил определенные цели и задачи по их реализации.»

Цяпер трошкі праясняецца. Аказваецца, за нас ужо падумалі і нам выдзелілі кірункі — на ўсе чатыры бакі. І зноў у мяне ўзнікаюць пытанні. Скажам, хто за нас саміх будзе нам рабіць нашыя сем'і шчаслівымі? Ці: як гэта наш спрадвеку датацыйны рэгіён стане за чатыры гады моцным? Або: якім чынам краіна, адкуль цяпер масава з'яджаюць айцішнікі, раптам стане інтэлектуальнай?

Наогул, мне здаецца, мы гэта ўжо праходзілі — і Усебеларускія сходы, і «усім па 500», і беларускі патрыятызм.

«Зара» тлумачыць: "Гэта магчыма, калі ў кожнага грамадзяніна будзе асабістая адказнасць перад сваёй краінай. Калі маральнасць і патрыятызм будуць не проста словамі, а часткай жыцця, калі кожны чалавек будзе адчуваць гонар за свой народ, сваю краіну."

Маю смеласць выказаць такую думку, што гэтыя словы наколькі высокія, настолькі пустыя. Бо асабістая адказнасць узнікае не за нейкую абстрактную краіну наогул, а за канкрэтную сям'ю, канкрэтную працу, канкрэтны куток, дзе ты жывеш.

А пра наш беларускі патрыятызм можна ўвогуле памаўчаць. Бо назваць патрыётам таго, хто не памятае, як завуць свайго дзеда і бабулю, хто не толькі не ведае, якой мовай яны карысталіся, але і сам не звяжа трох слоў па-беларуску — гэта, прабачце, больш змахвае на ідыятызм.

Г.Станкевіч

СЬЦЯГ

Шмат разоў аб'яўлялі яго
Адслужыўшым, памерлым нібыта.
Ды крывёю на белі сьнягоў
Кожны раз паўставаў ён зь нябыту.

Блізу Воршы, Смаленску пад ім
Уздымаліся тысячы пікаў.
Ды замоўчваюць тыя бaі
Летапісцы з маскоўскай прапіскай.

Нас "прылашчыў" расейскі жандар
На стагодзьдзі ў абдымках пачварных.
Клапатліва ўручыў свой штандар,
Чый нашчадак і сёньня ўладарыць.

Яго сымбаль — насільле і страх,
І пад ценем яго тройчы клятым
Праглынуў столькі лёсаў ГУЛаг,
Расцьвілі не адны Курапаты.

І заўсёды пад сымбалем тым
Халуі-запраданцы ў пашане.
Ды заслугі прыпомняцца ім,
Калі сьцяг непакорны паўстане.

Стужкай барвы па белі сьнягоў
Ён уздымецца, бляск не згубіўшы.
Не хавайце дарэмна яго,
Не лічыце дачасна аджыўшым!

Г.Станкевіч

Партал твайго горада: http://beshankovichy.by

СПАБОРНІЦТВА

ПЕРАМОЖЦА СПАБОРНІЦТВАЎ СЯРОД ЖЫВЁЛАВОДАЎ АМЕРЫКІ

З афіцыйных крыніцаў: "По итогам работы в 2020 году 85 лучших животноводов Витебской области награждены почетными грамотами и благодарностями."

Дык ці чулі вы калі-небудзь такі выраз: "Пераможца спаборніцтваў сярод жывёлаводаў" Амерыкі ці Германіі?

Некалі ў сваім юнацтве я працаваў у Германіі ў аднаго фермера. І магу вам аўтарытэтна заявіць, што ні разу не чуў ад яго пра нейкія "спаборніцтвы". Такое там не магчыма, і вось чаму.

У былым Савецкім Саюзе і сённяшняй Беларусі чыноўнікаў -- хоць гаць гаці. Іхні любімы занятак адзін: падлічваць, ці шмат сяляне-калгаснікі накасілі, надаілі, намалацілі. Каб тады прыехаць і "пераможцу" даць прэмію -- дадатак да мізэрнага заробка, які значна ніжэйшы за чыноўніцкія аклады.

У Германіі не так. Там няма арміі чыноўнікаў, якія б паразітавалі на фермерах. Няма і арміі ідэалагічных работнікаў "давай-давай!" За 4 месяцы, што я працаваў у фермера, на ягоную ферму завітвалі выключна тыя, каго ён сам запрашаў: дастаўнікі кармоў і ветэрынары. І аніводнага начальніка з ліку тых, хто забяспечвае "продовольственную безопасность Германии".

У сістэме сельскай гаспадаркі Германіі няма тых, хто б на дзяржаўным аўтамабілі за дзяржаўны аклад, які вышэйшы за заробак фермера, прыязджаў да таго фермера і вучыў яго, як трэба працаваць.

Не дзіва таму, што сам фермер не мае патрэбы ў аніякіх падачках з барскага стала. Так, ён шмат працуе, але не больш за нашых механізатараў і жывёлаводаў. Але ж заробкі ў Беларусі і Германіі непараўнальныя. Ды што заробкі: лад жыцця і ягоны ўзровень у Нямеччыне вышэйшы на парадак.

У гады вайны мой бацька правёў у нямецкай няволі тры гады. Падчас свайго наведвання Германіі я знайшоў сям'ю, дзе ён тады працаваў. У 1993-м годзе мы з бацькам наведалі тую сям'ю. Бацька быў уражаны, як перамянілася Германія ў лепшы бок.

У той вёсцы, дзе ён быў падчас вайны, у 1993-м не было дамоў, якія б мелі непрывабны выгляд. Каля кожнай хаты ўсё было выбрукавана, стаялі па два-тры аўтамабілі. Усе дарогі, нават палявыя, былі заасфальтаваныя.

За сталом бацька прамовіў такія словы: "Мы вас калі-небудзь дагонім, мо гадоў праз 100."

Праз амаль 30 гадоў, што мінулі з таго часу, аніякіх зрухаў у лепшы бок у Беларусі не адбылося. Усе тыя ж лядашчыя хаты, усё тыя ж дарогі, усё тыя ж пераможцы спаборніцваў. Мусіць, усё ж не дагонім. Бо бяжым у іншы бок.

Г.Станкевіч

КУЛЬТУРА

"МНЕ ПАДАБАЕЦЦА, ЯК ГУЧЫЦЬ РОДНАЯ МОВА..."

Двойчы гучна заявілі пра сябе на II Міжнародным шматжанравым конкурсе мастацтваў «Зімовая хваля», які адбыўся ў Мінску, удзельнікі ўзорнага ансамбля «Званіца» з Бешанковіцкага раёна, які быў заснаваны Наталляй Бондар 20 гадоў таму.

На першым этапе музычнага спаборніцтвы дыплом трэцяй ступені заваявала 5-гадовая Ксенія Мясаедава.

Як распавяла кіраўніца ансамбля Дыяна Сінкевіч, нягледзячы на тое, што Ксенія займаецца вакалам ўсяго паўгода, яна вельмі ўпэўнена і кранальна выканала песню на беларускай мове «Прыляцелі куры».

— Мне падабаецца, як гучыць родная мова, — распавяла маленькая выканаўца. — Упэўненасці перад выхадам на сцэну дадала падтрымка сям'і.

У рамках другога этапу міжнароднага конкурсу выступіла трыо з «Званіцы». Яго прадставілі Дар'я Роўда, Аліна Калініч, Анастасія Раманава.

— У дзяўчынак была нялёгкая задача — а капэла праспяваць песню «Досыць каліна», але яны годна з ёй справіліся і сталі дыпламантамі III ступені, — адзначыла Дыяна Юр'еўна.

Дарэчы, гэта не першыя ўзнагароды ансамбля на міжнародных конкурсах.

— Але для нас важныя не столькі перамогі, у «Званіцы» іншая мэта — захаванне нацыянальнай спадчыны — беларускіх народных песень, — дадала Дыяна Сінкевіч. — І дзякуючы гэтаму дзеці далучаюцца да культуры свайго народа.

Віцебскія Весці

ЭКАНОМІКА

ЗА ТРОХЛІТРОВЫ СЛОІК — БОЛЬШ ЗА РУБЕЛЬ

Бешанковіцкі лясгас прыступіў да нарыхтоўкі бярозавіку. У кожным лясніцтве Бешанковіцкага лясгаса вызначаны ўчасткі лесу, прызначаныя для яго нарыхтоўкі. Лясніцтвамі таксама будзе ажыццяўляцца рэалізацыя насельніцтву нарыхтаванага бярозавіку.

Набыць сок у разліў можна будзе па цане 0,38 рублёў за 1 літр.

Каб набыць яго, трэба патэлефанаваць у найбліжэйшае лясніцтва для ўдакладнення наяўнасці неабходнага вам аб'ёму, пасля гэтага прыехаць ў лясніцтва і аплаціць.

Набыць сок у разліў можна будзе

(працяг на стар. 2)

ЭКАНОМІКА

(пачатак на стар. №1)
па цане 0,38 рублёў за 1 літр у лясніцтвах. Час працы з 8.00 да 17.00. Абед з 13.00 да 14.00.

Бешанковіцкае лясніцтва 8-(02131)-6-00-35.

Вярхоўскае лясніцтва 8-(02131)-6-06-38.

Астровенскае лясніцтва 8-(02131)-6-01-52.

Задзвінскае лясніцтва 8-(02131)-6-04-71.

Пяцігарскае лясніцтва 8-(02131)-6-57-34.

Ульскае лясніцтва 8-(02131)-6-17-07.

Чашніцкае лясніцтва 8-(02133)-6-19-11.

Для нарыхтоўкі бярозавіку для асабістых патрэб грамадзяне абавязаны звяртацца ў лясніцтва альбо да майстра лесу па месцы жыхарства для ўказанні ім участкаў.

Нагадваем, што нарыхтоўка бярозавіку грамадзянамі павінна рабіцца пад кантролем работнікаў лясной аховы, каб пазбегнуць парушэнні тэхналогіі падсочкі.

Згодна з артыкулам 15.26 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях, парушэнне ўстаноўленых тэрмінаў, прымяненне забароненых сродкаў і метадаў збору соку з дрэваў альбо іншае парушэнне правілаў збору, цягнуць папярэджанне або накладанне штрафу ў памеры да 20 б.в., на індывідуальнага прадпрымальніка - да 100 б.в., а на юрыдычную асобу - да 500 б.в.

А.Тутэйшы
па матэрыялах газеты "Зара"

БЕСПРАЦОЎЕ?

СВІНЕЙ ПЕРАВОДЗЯЦЬ У БЕШАНКОВІЦКІ РАЁН

Падчас прыёму грамадзян старшынёй Палаты прадстаўнікоў Уладзімірам Андрэйчанкам ва Ўшацкім райвыканкаме да яго прыйшлі пяць работніц свінакомплексу "Сарочына". Свінакомплекс хочуць зачыніць, а людзі просяць захаваць яго — гэта працоўныя месцы для мясцовых жыхароў і навакольных вёсак.

Віцебскія Весці пішуць, што Віцебскі камбінат хлебапрадук-таў плануе перамясціць свіней на іншы ўчастак у Бешанковіцкі раён у мэтах лепшай лагістыкі. А для працаўнікоў гэта дыскамфорт — будзе складана дабірацца на працу.

«Свінакомплекс павінен працаваць. Прапрацуйце варыянты яго захавання і будзем вырашаць», — сказаў мясцовай уладзе старшыня Палаты прадстаўнікоў.

З іншых крыніцаў нам стала вядома, што гаспадару комплекса трымаць паголоўе ў «Сарочыне» нявыгадна, бо плата за арэнду памяшканняў закончылася, і плаціць за яе няма чым.

На комплексе ў «Сарочыне» было 16 000 свіней, 6000 з іх ужо завезена ў Бешанковіцкі раён у «Свіціна».

А.Тутэйшы

ЗДАРЭННЕ

АВАРЫЯ

Здарэнне адбылося раніцай 17-га сакавіка. Аўтамабілі «сустрэліся» недалёка ад цэнтральнага ўʼезду на тэрыторыю цэнтральнай раённай бальніцы.

У выніку здарэння «хуткую дапамогу» адцягнулі ў бокс на тросе, ёй патрабуецца сурʼёзны рамонт. Па словах відавочцаў, пашкоджанні, хоць і не такія сурʼёзныя, атрымаў смеццявоз.

Нагадаем, што Бешанковіцкая ЦРБ нядаўна атрымала ў падарунак ад расейскага мільярдэра новую «хуткую». Але да гэтага часу тую хуткую на лінію ўсё яшчэ не пусцілі.

А.Тутэйшы

ЭКАЛОГІЯ

ЗНІШЧЭННЕ ПРЫРОДЫ

Усім вядома, якая ўвага сёння ўдзяляецца ахове навакольля ва ўсім цывілізаваным свеце. Робіцца ўсё магчымае, каб мінімізаваць выкіды ў атмасферу шкодных рэчываў, каб не забрудзіць яе канчаткова.

Але ў Бешанковіцкім раёне пра ахову навакольля ведаюць не ўсе. Скажам, дарожныя службы рэгулярна пасылаюцца, каб высякаць прыдарожныя кусты. Анічога дрэннага ў гэтым не было б, каб не варварскія метады знішчэння высечанага кустоўя.

Калі ў лютым стаялі 20-градусныя маразы, то работнікі прывозілі з сабой старыя шыны і запальвалі іх пад лаўжамі ссечаных кустоў. Каля іх работнікі грэліся, але кастрышчы са спаленым дротам за сабой так і не прыбралі. Так і будуць яны ляжаць, пакуль не зарастуць травой.

Маразоў даўно ўжо няма, але прыдарожныя кусты каля Бешанковічаў гараць зноў і зноў. 23-га сакавіка вялікія вогнішчы шугалі ў неба каля дарогі Мінск--Віцебск.

За тры дні да гэтага, у суботу 19-га сакавіка, я тэлефанаваў на наўпроставую лінію, дзе расказаў пра прыведзеныя вышэй факты. Але, як бачым, варварскае знішчэнне прыдарожных кустоў працягваецца.

Г.Станкевіч

ІДЭАЛАГІЧНАЯ ПРАЦА

ЧЫМ ЗАЙМАЮЦЦА НАШЫ ІДЭОЛАГІ?

17-га сакавіка ў Бешанковічах адбылася цэлая семінар-нарада ідэалагічнага актыву Бешанковіцкага раёна пры ўдзеле дэпутата Ігара Мартынава. Больш інфармацыі пра тое, акрамя шасці фота, раённая «Зара» даць не змагла. Каб знайсці адказ на пытанне, чым жа займаюцца ідэолагі, калі ў астатніх людзей напружаны працоўны дзень, прыйшлося звяртацца за дапамогаю ў інтэрнэт. Там знайшлася цікавая інфармацыя. Цытуем Еўрарадыё...

На каждом крупном белорусском производстве, в каждом райисполкоме есть свой идеолог, а иногда и целый отдел идеологии. Обычно идеолог — это солидно одетый человек среднего возраста, занимающий отдельный кабинет. На днях в интернете появилась информация, что зарплата идеолога одного из предприятий в 2,5 раза превышает среднюю по Беларуси.

Наверное, за эти немалые деньги идеолог решает какие-то важные вопросы? Еврорадио поймало себя на том, что мы... не знаем, чем занимается вся эта армия идеологов! Тогда мы обратились в идеологические отделы белорусских предприятий и райисполкомов, и попросили их руководителей рассказать о своём обычном рабочем дне.

Выяснилось, что работа идеолога настолько ответственная и напряжённая, что времени рассказывать о ней журналистам нет.

«Почему мы должны отвечать?»

Ведущий специалист по идеологической работе на Глубокском молочно-консервном комбинате Виктор Копылов не захотел отвечать на вопросы Еврорадио.

«Я не знаю, кто со мной разговаривает. Почему мы должны вам давать такие ответы? Обращайтесь с официальным запросом», — ответил ведущий идеолог и бросил трубку.

Очень занята

Затруднились ответить на наши вопросы и в идеологическом отделе солигорского предприятия «Купалинка». Заместитель директора по идеологической работе Илона Гражинская сначала попросила позвонить позже. Но и потом отказалась объяснить Еврорадио, в чём заключается её работа, сославшись на большую занятость.

Посмотрите в интернете

Не нашли возможности рассказать Еврорадио о своей работе и на Толочинским консервном заводе. Заместитель директора по идеологической работе Валентина Арабчик ответила, что нет времени что-то объяснять, и посоветовала посмотреть должностные обязанности идеологов в интернете.

Работает в коллективе

Не все идеологи закрываются от журналистов. Галина Ковалёва, заместитель главного директора по идеологической работе Рогачёвского молочно-консервного комбината, рассказывать о своей работе не стала, мол, по телефону не хватит времени. Зато рассказала о предприятии, на котором работает:

«Сегодня наше предприятие процветает. Работники имеют достойную оплату труда и другие социальные льготы, предусмотренные большим коллективным договором. Вот это, наверное, и есть результат работы нашего коллектива. Мой в том числе».

На предприятии добавляют, что открыты для диалога и для конструктивного сотрудничества, и предложили нам приехать и посмотреть, как работает завод.

Выводят на позитив

На витебском заводе «Витязь» считают, что работа идеолога — в любой ситуации искать позитивные моменты.

«Как бы ни было трудно финансово, однозначно должны быть положительные моменты, — ответила Еврорадио помощница генерального директора по идеологической работе Елена Нежурина. — Мы проводим выставки, встречи с ветеранами. Нужно на позитив выводить народ».

«Хоть вам о своей работе расскажу»

Кроме идеологических отделов на предприятиях, Еврорадио обратилось в райисполкомы. В отделе идеологической работы Дубровенского райисполкома нам рассказали, что ведут большую культурную работу. Но не только.

«Рабочий день очень насыщен, — рассказывает начальник отдела Людмила Дударева. — 2 апреля был День единения народов Беларуси и России. На границе мы встречали российскую делегацию. Знакомили людей с городом, с культурой. У меня стаж работы более двадцати лет, но две тысячи рублей я никогда не получала. Даже и близко к этому нет».

Чиновница продолжает рассказывать о многочисленных культурных событиях, которые пройдут в районе в ближайшие месяцы.

«Ещё работаем над подпиской на периодические издания, — говорит Дударева, вздыхая. — У нас есть „Днепровская правда“, на которую мы должны обеспечить. И ещё на областную газету „Витебские вести“. Нелёгкое, скажем так, направление. Занимаемся и благоустройством. Давайте, я вам ещё расскажу... Я хоть кому-то об этом расскажу».

Работает с народом

В отделе идеологической работы, культуры и по делам молодёжи Шарковщинского райисполкома Еврорадио рассказали, что не сидят в кабинетах.

«Начнём с того, что работа не кабинетная, — рассказала начальник отдела Людмила Стома. — Мы в народе, в трудовых коллективах. В данный момент мы готовимся к мероприятию „Человек года Шарковщины“. К нам постоянно обращаются люди».

Что касается зарплаты в 2500 рублей, представительница райисполкома говорит, что их зарплата далека от этой цифры: «Мы на государственной службе, потому как у всех, так и у нас».

В райисполкоме добавляют, что должность идеолога ни в коем случае не является бесполезной.

А.Тутэйшы
па матэрыялах Еўрарадыё

АБʼЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Крывінку", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamnikat.org/"kryvinka.html каталагу "Пэрыёдыка" для далейшага выкарыстання яшчэ да зʼяўлення газеты на паперы.

КАНСТЫТУЦЫЯ

ШМАТКРОЦЬ ПЕРАПІСАНАЯ І НЕ ДЗЕЮЧАЯ

Дваццаць сем гадоў таму, 15 сакавіка 1994 года, быў прыняты Асноўны закон Рэспублікі Беларусь. Але за гэтыя гады Канстытуцыя так і не стала галоўным дзеючым законам краіны. Яе тройчы «перапісвалі» на рэферэндумах, але ні адзін з іх не быў легітымным.

Рэферэндум-1995

З ініцыятывай правядзення рэферэндуму выступіў Лукашэнка. Ён прапанаваў на ўсенароднае абмеркаванне чатыры пытанні: «Ці згодныя вы з наданнем рускай мове роўнага статусу з беларускай?»; «Ці падтрымліваеце вы прапанову аб усталяванні новых дзяржаўнага сцяга і дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь?»; «Ці падтрымліваеце вы дзеянні прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, скіраваныя на эканамічную інтэграцыю з Расійскай Федэрацыяй?»; «Ці згодныя вы з неабходнасцю ўнясення змен у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь, якія прадугледжваюць магчымасць датэрміновага спынення паўнамоцтваў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь у выпадках сістэматычнага або грубага парушэння Канстытуцыі?».

Ужо ад пачатку фармулёўкі пытанняў былі незаконнымі. Яны супярэчылі Дэкларацыі аб суверэнітэце Беларусі (прэамбуле і артыкулам 1, 2 і 3), Канстытуцыі (прэамбуле, артыкулам 17 і 78), Закону «Аб усенародным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь» (артыкул 3). Першае і другое пытанні груба парушалі «неад'емнае права беларускага народа на суверэнную нацыянальную дзяржаўнасць, гарантыі існавання беларускай культуры і мовы». Нельга было выносіць на рэферэндум пытанні наконт мовы і нацыянальных дзяржаўных сімвалаў.

Пытанне аб адабрэнні прарасійскай палітыкі супярэчыць суверэннай нацыянальнай дзяржаўнасці. Акрамя таго, яно парушае міжнародныя абавязальніцтвы Рэспублікі Беларусь.

Фармулёўка чацвёртага пытання аб прадастаўленні прэзідэнту права спыніць паўнамоцтвы парламента «ў выпадках сістэматычнага або грубага парушэння ім Канстытуцыі» ідзе ў разрэз з нормай Дэкларацыі аб суверэнітэце, згодна з якой толькі Вярхоўны Савет мае права выступаць ад імя беларускага народа, а таксама з шэрагам палажэнняў Канстытуцыі.

Гэты рэферэндум быў прызначаны і з парушэннем працэдуры. 11 красавіка 1995 года Вярхоўны Савет 12-га склікання прыступіў да разгляду прапановы Лукашэнкі, супраць якой выступілі дэпутаты ад БНФ. У выніку ВС не падтрымаў ініцыятыву кіраўніка дзяржавы. Лукашэнка заявіў, што прыпыніць дзейнасць парламента і ўсё адно правядзе рэферэндум. У знак пратэсту дэпутаты ад БНФ абвясцілі галадоўку ў зале пасяджэнняў парламента. Уначы з 11 на 12 красавіка ў парламент уварваліся людзі ў масках, збілі і выкінулі адтуль парламентароў.

13 красавіка 1995 года ВС шляхам паўторнага галасавання прыняў пастанову аб прызначэнні рэферэндуму. Аднак паўторнае галасаванне па працэдуры не допускалася.

Больш за тое, згодна з Канстытуцыяй, забаранялася ўносіць змены і дапаўненні ў Канстытуцыю (пытанне № 4) у апошнія шэсць месяцаў паўнамоцтваў парламента. У той перыяд рэферэндум наогул не мог быць прызначаны!

Такім чынам, рэферэндум 1995 года быў незаконным. Усе дзеянні, скіраваныя на рэалізацыю пастаўленых на рэферэндуме пытанняў, варта прызнаць злоўжываннем уладай і гвалтам у дачыненні да беларускага народа.

Рэферэндум-1996

Праз дэпутацкае лобі ў Вярхоўным Савеце 13-га склікання Лукашэнка дамогся прыняцця рашэння аб прызначэнні рэферэндуму. Лукашэнка прапанаваў: перанесці Дзень незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень Рэспублікі) на 3 ліпеня — Дзень вызвалення Беларусі ад гітлераўскіх захопнікаў; прыняць Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь 1994 года са зменамі і дапаўненнямі (новая рэдакцыя Канстытуцыі), прапанаванымі Лукашэнкам. А таксама адказаць на пытанні: «Ці выступаеце вы за свабодныя, без абмежаванняў, куплю і продаж зямлі?», «Ці падтрымліваеце вы адмену смяротнага пакарання?».

Былі яшчэ і пытанні ад парламента, але на іх мы спыняцца не будзем.

Пытанне аб пераносе Дня незалежнасці на 3 ліпеня было ўвогуле недарэчным, бо супярэчыла рэчаіснасці. Вядома, што Дэкларацыя аб суверэнітэце Беларусі была прынятая 27 ліпеня, і падвяргаць сумневу гэты факт проста нельга.

Безумоўна, галоўным было пытанне аб прыняцці Канстытуцыі Беларусі «са зменамі і дапаўненнямі (новай рэдакцыі Канстытуцыі)». Для большасці суддзяў КС было зразумела, што Лукашэнка прапануе на рэферэндум новую Канстытуцыю — і тым самым адмяняе дзеючую Канстытуцыю. Аднак з-за супрацьстаяння ў складзе суда прыняць прынцыповае рашэнне па гэтым пытанні не ўдалося. У выніку КС прызнаў, што «папраўкі» не могуць выносіцца на абавязковы рэферэндум і, адпаведна, не могуць быць уключаны ў тэкст Канстытуцыі пасля іх прыняцця.

Больш за тое, пытанне пра Канстытуцыю не магло быць вынесена на рэферэндум, паколькі на яго нельга было даць адназначны адказ. Цяжка нават зразумець, за што прапанавалася галасаваць: за змены і дапаўненні ў Канстытуцыю, за новую рэдакцыю Канстытуцыі або за новую Канстытуцыю?

Пытанне аб куплі і продажы зямлі было сфармулявана правакацыйна, бо адказ на яго чаканы. Продаж зямлі «без абмежаванняў» супярэчыць інтарэсам народа, які з'яўляецца ўласнікам усіх рэсурсаў і багаццяў на сваёй тэрыторыі.

І нават пытанне аб адмене смяротнага пакарання было складаным для разумення. Што такое адмена? Мараторый, невыкананне пакарання, пажыццёвае зняволенне? У сувязі з гэтым яно таксама не магло выносіцца на рэферэндум.

На падставе рашэння Канстытуцыйнага суда ад 4 лістапада дэпутаты парламента зрабілі галасаванне пра Канстытуцыю «рэкамендацыйным». Лукашэнка не пагадзіўся з рашэннем КС і «адмяніў» яго (указам ад 7 лістапада 1996 года № 459). Ён запатрабаваў ад органаў улады, у тым ліку Цэнтрвыбаркама, праводзіць абавязковы рэферэндум па пытанні пра змены ў Канстытуцыю.

Старшыня Цэнтрвыбаркама Віктар Ганчар на прэс-канферэнцыі 14 лістапада 1996 года выказаў свой пратэст — і быў вызвалены ад пасады прэзідэнцкім указам. На яго месца Лукашэнка прызначыў Лідзію Ярмошыну. Будынак Цэнтрвыбаркама быў заблакаваны людзьмі ў «форме», якія не прапускалі ў яго нікога да падвядзення вынікаў рэферэндуму.

З 27 лістапада 1996 года «новая рэдакцыя Канстытуцыі» была ўведзена ў дзеянне. Легітымныя органы ўлады (Вярхоўны Савет, Кантрольная палата, Канстытуцыйны суд) былі незаконна распушчаныя.

Спецкамісія Вярхоўнага Савета на чале з Ганчаром кваліфікавала гэта як захоп дзяржаўнай улады неканстытуцыйным шляхам.

Рэферэндум-2004

Пасля прэзідэнцкіх выбараў 2001 года стала пытанне падаўжэння тэрміну паўнамоцтваў Лукашэнкі. Асноўнай перашкодай з'яўлялася палажэнне артыкула 81 Канстытуцыі, згодна з якім адна і тая ж асоба не магла быць прэзідэнтам больш за два тэрміны. Трэба было зноў мяняць Канстытуцыю.

Чарговы рэферэндум быў абвешчаны ўказам кіраўніка Беларусі ад 7 верасня 2004 года № 431 (раней прызначэнне плебісцыту было выключна прэрагатывай парламента). На абмеркаванне выносілася адно, але вельмі аб'ёмнае пытанне: «Ці дазваляеце вы першаму прэзідэнту Рэспублікі Беларусь Лукашэнка А. Р. удзельнічаць у якасці кандыдата ў прэзідэнты Рэспублікі Беларусь у выбарах прэзідэнта і ці прымаеце частку першую артыкула 81 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь у наступнай рэдакцыі:„Прэзідэнт абіраецца на пяць гадоў непасрэдна народам Рэспублікі Беларусь на аснове ўсеагульнага, свабоднага, роўнага і прамога выбарчага права пры таемным галасаванні"»?

Указ уступіў у сілу на наступны дзень пасля яго выдання, калі ўжо ішла кампанія па выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў. Рэферэндум пайшоў «у дадатак» да выбараў, якія адбыліся 17 кастрычніка.

Але такі парадак прызначэння рэферэндуму не адпавядае артыкулу 74 нават «новай Канстытуцыі». Згодна з часткай 3 гэтага артыкула, дата правядзення рэферэндуму прызначаецца не пазней

(працяг на стар. 4)

ПРАЎДА ЖЫЦЦЯ

«МОЛЧАНИЕМ ПРОДАЕТСЯ БОГ»

Архиепископ Гродненский и Волковысский Артемий в Прощеное воскресенье высказался о ситуации в Беларуси: «Быть христианином — это значит быть крестоносцем. Начиная в борьбе со своими пороками, в борьбе со своим личным грехом, в борьбе с общественными настроениями, с церковными проблемами — это крест тяжелый, который надо нести, иногда жертвуя собой.»

— Сейчас, конечно, времена очень сложные. Господствуют пороки, господствует зло. Это все разъединяет людей. И общественное разъединение, как мы все знаем, происходит. Причина в том, что царство мира сего желает видеть в церкви только идеологически-политический аппарат, подвластный ее механизму, — сказал священнослужитель.

Архиепископ отметил, что церковь прежде всего «Царство Божие на земле».

— Идти путем приспособленчества — это путь самоуничтожения. Входить в политику, входить в какие-то другие проблемы, тоже не присуще церкви. Но церковь не должна быть безразлична ко всему происходящему. Новомученики и праведники нашего времени всегда говорили: «Молчанием продается Бог». Быть христианином — это значит быть крестоносцем. Начиная в борьбе со своими пороками, в борьбе со своим личным грехом, в борьбе с общественными настроениями, с церковными проблемами — это крест тяжелый, который надо нести, иногда жертвуя собой.

Архиепископ Артемий — один из немногих иерархов Белорусской православной церкви, который открыто высказывает свое мнение о происходящем в Беларуси. Во время августовских событий он резко осуждал насилие как в официальных воззваниях, так и с церковного амвона.

В конце ноября прошлого года БПЦ получила предупреждение от уполномоченного по делам религии и национальностей. С чем конкретно было связано предупреждение, не разглашается, но митрополит Вениамин в письме архиепископу Гродненскому и Волковысскому Артемию попросил его обеспечить во вверенной ему епархии соблюдение белорусского законодательства, а также «решений и позиции Синода Белорусской православной церкви».

Ранее Александр Лукашенко потребовал от представителей различных конфессий не вмешиваться в вопросы политики: «Дорогие мои священнослужители, остепенитесь и займитесь своим делом. [...] Вам будет стыдно и позорно за то, какую вы, некоторые, позицию занимаете сейчас. И государство с безразличием на это смотреть не будет».

Тут.бай

КАНСТЫТУЦЫЯ

(пачатак на стар. №3)

чым за тры месяцы з дня выдання ўказа прэзідэнта аб прызначэнні рэферэндуму.

Калі прытрымлівацца літары Канстытуцыі, то бачна, што на рэферэндум могуць выносіцца «важнейшыя пытанні» дзяржаўнага і грамадскага жыцця. Між тым, пастаўленае пытанне адлюстроўвае праблему аднаго грамадзяніна — Аляксандра Лукашэнкі, які да гэтага двойчы прыносіў прысягу на вернасць Канстытуцыі.

На рэферэндум ставілася пытанне, непасрэдна звязанае з удзелам у прэзідэнцкіх выбарах і наступным выбраннем на пасаду Лукашэнкі. Між тым, у адпаведнасці з часткай 2 артыкула 112 Выбарчага кодэкса, «на рэспубліканскі рэферэндум не могуць выносіцца пытанні... звязаныя з абраннем і вызваленнем ад пасады прэзідэнта Рэспублікі Беларусь».

Уключэнне ў бюлетэнь для галасавання пытання, у фармулёўцы якога захоўваюцца, па сутнасці, два розныя паводле зместу і сэнсу пытанні (пра дазвол Лукашэнку балатавацца і пра «папраўку» ў Канстытуцыю), таксама забараняецца Выбарчым кодэксам. Згодна з ім, «пытанне, якое выносіцца на рэспубліканскі рэферэндум, павінна быць сфармулявана... выразна і ясна з тым, каб на яго быў магчымы адназначны адказ».

Нягледзячы на парушэнне парадку прызначэння рэферэндуму, недапушчальнасць пытання, пастаўленага на галасаванне, грубыя парушэнні заканадаўства пры галасаванні, рэферэндум быў прызнаны адбыўшымся. Па яго выніках былі ўнесены змены ў артыкул 81 «новай Канстытуцыі», і ў 2006 годзе Лукашэнка зноў балатаваўся кандыдатам у прэзідэнты.

Рэзюмэ

Як бачым, усе рэферэндумы насілі неканстытуцыйны, незаконны і недэмакратычны характар. 3 юрыдычнага пункту гледжання іх вынікі не маюць значэння. Гэта значыць, што Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь 1994 года захоўвае свой легітымны характар. Яе трэба ачысціць ад так званых «паправак» і аднавіць дзеянне. А пасля ўжо абмяркоўваць нейкія змены.

Міхаіл Пастухоў, Сяргей Пульша
novychas.by

НАША ЖЫЦЦЁ

АДТОК МЕДЫКАЎ ПАБІЎ РАНЕЙШЫЯ ГАДАВЫЯ ПАКАЗЧЫКІ

У Беларусі публікуюцца дадзеныя ад чыстым прытоку і адтоку рабочых розных сфераў. Параўнаўшы яго, можна ўбачыць, якія галіны ў заняпадзе, а якія растуць. Мы вывучылі графу «Ахова здароўя» як адну з фундаментальных для дзяржавы.

Рэальнасць сумная. Па афіцыйных дадзеных, толькі за студзень 2021 года чысты адток кадраў са сферы аховы здароўя склаў 724 чалавекі.

Калі зазірнуць яшчэ на сайт дзяржаўнай службы занятасці, то станам на 10 сакавіка там 4335 вакансій доктара (+162 з лютага), 1736 вакансій санітараў і 2919 вакансій медыцынскіх сёстраў.

Адсачыўшы дынаміку за апошнія некалькі год, атрымліваецца, што Беларусь губляе медыкаў на чыстай аснове з 2016 года.

Да 2016-га таксама былі гады з чыстым адтокам, але яны дзе-нідзе кампенсоўваліся гадамі з чыстым прытокам. А вось з 2016-га як прарвала.

Пакрысе, пакрысе, і ў 2019-м краіна страціла ўжо больш за 400 спецыялістаў, у 2020-м каля таго, 2021 ужо пабіў усе рэкорды.

З 2021 годам усё зразумела. Мы ўжо неаднаразова апісвалі маштабы ўцёкаў медыкаў.

Чытайце таксама. Эміграцыя медыкаў з РНПЦ анкалогіі набывае трывожны маштаб: «Зона камфорту знішчана людзьмі ў чорным»

Чытайце таксама. «Інтэрны вядуць найцяжэйшых пацыентаў»: вопытныя дактары разбягаюцца з РНПЦ дзіцячай анкалогіі і гематалогіі, сачыць за парадкам даслалі спецслужбіста

Але мы паспрабавалі зразумець, чаму 2019 стаў пераломным, калі медыкі пачалі бегчы рэкорднымі тэмпамі.

Пасля размоваў са спецыялістамі вымалёўваюцца такія асноўныя прычыны:

— У 2019 Польшча і Германія спрасцілі працэдуру пацверджання медыцынскіх дыпломаў краін, якія не ўваходзяць у Еўрасаюз.

— Рэкордная колькасць абітурыентаў, якія паступалі ў медыцынскія ВНУ у 2010 годзе, аказаліся «свабоднымі» у 2019-м пасля заканчэння усіх стадый вучобы.

— У 2019 змянілася сістэма налічэння заробкаў, прэмій і уліку працоўнага часу, у выніку чаго многія страцілі ў грошах.

Пра гэта нам сказалі некалькі медыкаў, з якімі мы пагаварылі.

Рэпрэсаваныя выкладчыкі БДМУ дадаюць да прычын масавага сыходу той факт, што заробкі медыкаў выглядаюць мізэрнымі, і многія выпускнікі пачынаюць шукаць лепшай долі адразу, як гэта становіцца магчымым.

Гэта справядлівы аргумент. Варта зірнуць у афіцыйную статыстыку заробкаў — прамысловаць абганяе медыцыну на 20–30%. Пры тым што вельмі часта прамысловасць — такая ж датацыйная сфера, як і медыцына.

Даходзіць да абсурдаў: у ліпені 2020 года дырэктар Беларускага металургічнага завода хваліўся 1400 рублямі сярэдняга заробку на прадпрыемстве. Як потым стала вядома, гэта не заробленыя, а цалкам крэдытныя заробкі. У гэты ж час сярэдні заробак медыкаў па краіне быў 1177 рублёў, нават з улікам кавідных выплат.

Што з гэтым усім рабіць, рашуча не зразумела. Няма ніякіх прыкмет, што адток медыкаў спыніцца.

«Нагрузка павялічваецца, статус падае. Многіх рэпрэсавалі, многія плюнуць і з'ездуць», — лаканічна кажуць «Нашай Ніве» медыкі і дадаюць, што звальняючы такіх ікон прафесіі, як Мартаў і Мрочак, сістэма падштурхоўвае да ад'езду тых, хто раней адкладаў яго.

Арцём Гарбацэвіч
"Наша Ніва"

МЕДЫЦЫНА

«ПОПЕРЛО ТАКОЕ, ЧТО НИ В СКАЗКЕ СКАЗАТЬ, НИ ПЕРОМ ОПИСАТЬ»

Уволенный заведующий отделением анестезиологии и реанимации БСМП Витебска доктор Владимир Мартов — о том, что последовало за его обращением к руководству Минздрава.

— Для моего поколения наше все — это фильм «17 мгновений весны». Лиознова — это наша Лени Рифеншталь, гениальная, как и должно быть...

«Наши успехи неоспоримы», — читает Штирлиц через плечо Габи текст новой колонки какой-то гитлеровской газетенки. И не поспоришь! Это вечно)) — пишет Владимир Мартов. — Вообще же идти с папочкой с документиком против Гиммлера на прием к самому Гиммлеру — так себе идейка. И все же Штирлиц считал тот день на приеме у Гиммлера самым удачным в его жизни, хотя и был на грани провала.

Так и мое обращение к министру здравоохранения в день ЧП 8.01.2021 — так себе поступок. Приехала комиссия от самого министра, мне дали выговор и в конце концов уволили.

Сейчас выяснилось, что комиссия, направленная 13.01 министром по моему обращению, не была в курсе про проблемы с перебоями в доставке кислорода у меня в БСМП. Они даже не знали, по какому поводу их к нам направили.

А теперь поперло такое, что ни в сказке сказать, ни пером описать. Комиссия за комиссией, выступление в СМИ медицинских начальников разного ранга.

Новая вводная: оказывается, теперь уже кислород не важен...

До этого я много лет слышал, что анализы не лечат. А когда заканчивались лекарства — слышал, что они тоже не лечат.

Теперь вот кислород не лечит.

Все они, вот эти медицинские начальники — они прекрасны!

Сейчас наступает этап словесной эквилибристики: пациенты ведь все равно умирают от коронавирусной инфекции!

Если пациенту не хватило лекарства — он умер от ковида.

Если пациенту не хватило аппарата ИВЛ — он умер от ковида.

И даже если пациенту не хватило кислорода — он все равно умер от ковида.

И не поспоришь! «Наши успехи неоспоримы!»

gazetaby.media

ФІНАНСЫ

ПА $500 НЯМА І БЛІЗКА

45,5% беларусаў жывуць менш як на 193 даляры ў месяц. Гэта лічбы афіцыйнай статыстыкі.

1290 рублёў — такі сярэдні заробак дае афіцыйная статыстыка па Беларусі ў студзені. Гэта намінальны налічаны сярэдні заробак, то бок бяз выплаты ўнёскаў і падаткаў, так званае брута. Па сярэднім курсе за студзень — гэта 503 даляры.

Сярэдні заробак па краіне ўлічвае і самыя вялікія, і самыя нізкія заробкі, у выніку дае сярэднюю велічыню. Але ў рэальнасьці асноўная маса беларусаў жыве на нашмат меншыя грошы.

Толькі 8,7% маюць на месяц 411 даляраў і больш

Белстат апублікаваў статыстыку па сярэднедушавых рэсурсах беларусаў на месяц. Гэта выбарачнае дасьледаваньне хатніх гаспадарак, якое ўключае ў сябе людзей усіх узростаў (тых, хто не працуе — таксама).

Паводле гэтага дасьледаваньня, 45,5% беларусаў маюць на месяц менш, чым 500 рублёў, або 193 даляры. Гэта 4,2 мільёна чалавек.

1,5% беларусаў маюць даход меншы, чым 200 рублёў на месяц, 2,6% — меншы, чым 300 рублёў. І толькі 8,7% маюць даход, большы за 1000 рублёў або 411 даляраў.

Іншае афіцыйнае дасьледаваньне кажа пра сумы, на якія жыве сям'я ў месяц. Паводле яго, у сярэднім адна хатняя гаспадарка (сям'я) мае 1458,9 рубля на месяц. У сям'і можа быць і адзін чалавек, але часьцей больш. Найменшы даход сем'і маюць у сельскай мясцовасьці — 1207,7 рубля на месяц.

Сярэдні расход на месяц на адну гаспадарку — 1391,2 рубля, найбольш з гэтага (73,9%) людзі трацяць на спажывецкія расходы: харчаваньне, вопратка, аплата паслуг.

Для параўнаньня, сярэдні даход сям'і ў Нямеччыне (дасьледаваньне 2018 году, робіцца раз на 5 гадоў) — 3726 эўра на месяц, сярэднія траты — 2704 эўра. На чацьвёртым месцы па тратах, пасьля аплаты жыльля, транспарту і харчаваньня, — забавы і адпачынак.

Доўгі час афіцыйныя ўлады Беларусі ганарыліся сярэднім заробкам 500 даляраў, які намінальна «па сярэдняму» ўсё ж выходзіць паводле афіцыйнай статыстыкі. І ў параўнаньні з такімі краінамі, як Малдова і Ўкраіна, гэта глядзелася няблага.

Напрыклад, у 2018 годзе сярэдні заробак у Беларусі быў 420 даляраў, у Малдове — 245, ва Ўкраіне — 180.

Але цяпер Малдова перагнала Беларусь па сярэднім заробку: 520 даляраў у рэальным сэктары напрыканцы 2020 году (у Беларусі — 503 даляры). Ва Ўкраіне сярэдні заробак набліжаецца да 500 даляраў (444 даляры ў студзені).

"Радыё Свабода"

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 30.03.2021 у 16.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.